

Delivery Drone แนวทางการขนส่งเพื่อเพิ่มโอกาสทางการค้า

นายพูนพงษ์ นัยนาภากรณ์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) เปิดเผยว่า ในปัจจุบันอากาศยานไร้คนขับ (Unmanned Aerial Vehicle :UAV) หรือโดรน เป็นนวัตกรรมที่มีศักยภาพ ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการให้แก่ภาคธุรกิจในหลายๆ ด้าน ตั้งแต่การผลิตในภาคการเกษตร การจัดเก็บสินค้าคงคลัง ไปจนถึงการส่งสินค้าไปถึงมือผู้บริโภค โดยมีการพัฒนาร่วมกับเทคโนโลยี หลายประเภทเพื่อให้ตอบสนองความต้องการการใช้งานของแต่ละอุตสาหกรรม ทำให้ในปัจจุบันโดรน มีความหลากหลาย ซึ่งการใช้โดรนในภาคการขนส่งนั้นถือเป็นหนึ่งในแนวทางการใช้งานโดรนที่มีศักยภาพ ที่จะเพิ่มโอกาสทางการค้าให้มากขึ้นได้

โดรนขนส่งเป็นหนึ่งในนวัตกรรมที่มีความน่าสนใจเป็นอย่างมาก โดยตลาดของโดรนขนส่ง ของโลกในปี 2565 มีมูลค่า 530.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และคาดว่าจะมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีที่ร้อยละ 42.6 ตั้งแต่ปี 2566 ถึงปี 2573 ซึ่งปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเติบโตของโดรนดังกล่าว คือ ความก้าวหน้า ของเทคโนโลยีโดรนที่ทำให้การขนส่งด้วยโดรนมีความปลอดภัยมากขึ้น ความต้องการของผู้บริโภคที่มีต่อ การขนส่งที่รวดเร็วมากยิ่งขึ้น และเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกที่เป็นแนวโน้มของโลกในปัจจุบัน เนื่องจา กการขนส่งด้วยโดรนสามารถตอบโจทย์ดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นทางเลือกที่ดี ในการขนส่งไมล์สุดท้าย (Last-Mile Delivery) ที่ขนส่งสินค้าจากศูนย์กระจายสินค้าไปจนถึงปลายทางที่ นอกจากจะช่วยลดต้นทุนให้กับผู้ประกอบการทั้งในด้านการใช้น้ำมันและค่าบำรุงรักษาแล้ว ยังช่วยให้ผู้บริโภค มีโอกาสได้รับสินค้าเร็วขึ้น ลดปัญหาการจราจรติดขัดบนท้องถนน รวมถึงยังลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอีกด้วย

ทั้งนี้ เพื่อให้การขนส่งด้วยโดรนมีความปลอดภัย แต่ละประเทศจึงมีกฎระเบียบที่จำกัดการใช้งาน โดรนค่อนข้างมาก อาทิ ต้องมีการขึ้นทะเบียนโดรนและผู้บังคับโดรน กำหนดความสูง เวลาและเขตในการบิน และการบินให้อยู่ในระยะที่สายตามองเห็น (Visual Line of Sight: VLOS) ซึ่งหากเทคโนโลยีมีการพัฒนา ให้มีความปลอดภัยมากขึ้น หลายประเทศก็มีทิศทางที่จะเปิดกว้างต่อการใช้โดรนในการขนส่ง

สหรัฐอเมริกา องค์การบริหารการบินแห่งชาติ (The Federal Aviation Administration: FAA) ของสหรัฐฯ ออกใบอนุญาตให้บริษัทที่ยื่นขอยกเว้นตามประมวลกฎหมายของสหรัฐอเมริกา (Code of Federal Regulations) ให้สามารถบินโดรนในระยะนอกสายตา (Beyond Visual Line of Sight: BVLOS) ได้ในบางพื้นที่ที่ขออนุญาต ซึ่งแม้จะยังมีข้อจำกัดหลายประการ แต่แนวโน้มของการใช้โดรนเพื่อการขนส่ง ในสหรัฐฯ มีทิศทางที่เปิดกว้างเป็นอย่างมาก โดยหลายบริษัทมีการขออนุญาตและทดสอบการใช้โดรน เพื่อการขนส่ง เช่น Walmart ให้บริการขนส่งสินค้าด้วยโดรนใน 36 สาขาใน 7 รัฐ ซึ่งในปี 2565 ขนส่ง สำเร็จแล้วกว่า 10,000 ครั้ง และปัจจุบันมีการร่วมมือกับ Wing บริษัทให้บริการโดรนส่งสินค้าเชิงพาณิชย์ ภายใต้การพัฒนาของบริษัท Alphabet (บริษัทแม่ของ Google) เพื่อทำการขนส่งเพิ่มอีก 2 สาขา ในเมืองดัลลัส ที่จะสามารถเข้าถึงได้อีก 60,000 คราวเรือน

จีน แพลตฟอร์มพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce) และบริการจัดส่งอาหารของจีน เหม่ยถวน ได้รับการอนุมัติจากสำนักบริหารการบินพลเรือนแห่งประเทศจีน (Civil Aviation Administration of China: CAAC) ให้ดำเนินโครงการนำร่องทดสอบการให้บริการที่เมืองเซินเจิ้น ซึ่งการให้บริการขนส่งของเหม่ยถวน มีความแตกต่างจากของสหรัฐฯ คือ โดรนไม่ได้ขนส่งสินค้าไปที่บ้านของผู้บริโภค แต่จะส่งไปที่จุดกลางที่มีผู้รับสินค้าตั้งอยู่ โดยแม้ว่าการอำนวยความสะดวกแก่ผู้บริโภคจะน้อยลง แต่ก็ทำให้สามารถกำหนดเส้นทางการบินที่ชัดเจน ลดความเสี่ยงจากเหตุไม่คาดคิดได้มากกว่าจึงสามารถดำเนินการในพื้นที่ที่มีประชากรหนาแน่นอย่างปลอดภัยยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ในปี 2565 เหม่ยถวน ได้ทำการขนส่ง 100,000 คำสั่งซื้อในเมืองเซินเจิ้น

สหภาพยุโรป คณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission) ได้รับรองแผนยุทธศาสตร์โดรน 2.0 (The European Drone Strategy 2.0) โดยระบุนโยบายสำคัญที่จำเป็นต่อการอำนวยความสะดวกในการนำโดรนมาใช้ในยุโรป ได้อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ โดยยุทธศาสตร์ดังกล่าวมองว่าการบริการเกี่ยวกับโดรนจะเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันภายในปี 2030 (พ.ศ. 2573) ปัจจุบันมีการลงทุนมากกว่า 1.6 พันล้านยูโร (1.71 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) เพื่อเร่งสร้าง Digital European Sky ให้โดรนสามารถรวมเข้ากับการจราจรทางอากาศได้อย่างปลอดภัย โดยสหภาพยุโรปคาดการณ์ว่า ในปี 2030 (พ.ศ. 2573) ตลาดโดรนขนส่งจะมีมูลค่า 1.45 หมื่นล้านยูโร (1.55 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) และสร้างงาน 145,500 งานในสหภาพยุโรป

ไทย การใช้งานโดรนของไทยจะต้องขึ้นทะเบียนผู้ครอบครองโดรนที่สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) และขึ้นทะเบียนผู้บังคับโดรนที่สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย โดยยังมีข้อกำหนดสำหรับโดรนหลายข้อ เช่น ต้องบินอยู่ในระยะสายตา ห้ามบินในเขตที่ไม่ได้รับอนุญาต ห้ามทำการบินเหนือพื้นที่ที่มีคนชุมนุม อย่างไรก็ตาม จากศักยภาพและประโยชน์ของโดรนทำให้มีการทดสอบการใช้งานโดรนเพื่อการขนส่ง เช่น ไปรษณีย์ไทย ได้นำโดรนมาใช้ในการทำการทดลองจัดส่งยาและเวชภัณฑ์ให้กับผู้ติดเชื้อไวรัส Covid-19 และบริษัท โบทพัฒนา จำกัด ร่วมกับภาคเอกชนในจังหวัดภูเก็ตสาธิตการนำส่งของจาก วิลล่า มาร์เก็ต โบท อเวนิว (Boat Avenue) ไปส่งยังโครงการซัมบала แกรนด์ วิลล่า (Shambala Grand Villa) โดยบริการขนส่งด้วยโดรนในปัจจุบันยังต้องอยู่ภายใต้ข้อจำกัดด้านกฎระเบียบ ซึ่งผู้ให้บริการโดรนเพื่อการขนส่งอาจพิจารณาหาวิธีดำเนินการภายใต้ข้อจำกัดดังกล่าวและร่วมมือกับผู้ผลิต ร้านค้า หรือร้านอาหารเพื่อเป็นตัวกลางในการจัดส่งสินค้าไปถึงมือผู้บริโภคให้สะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

ผอ. สนค. ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวโน้มการขนส่งด้วยโดรนว่า โดรนเข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินธุรกิจและการใช้ประโยชน์ทางการค้า อาทิ (1) การใช้โดรนเพื่อสนับสนุนภาคการผลิต การใช้โดรนเพื่อการรดน้ำและใส่ปุ๋ยให้กับผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรเพื่ออำนวยความสะดวกและเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่ภาคการผลิต (2) การใช้โดรนเพื่อการกระจายสินค้า เพิ่มทางเลือกในการขนส่งสินค้าที่มีประสิทธิภาพโดยลดระยะเวลาและลดมลภาวะที่เกิดจากการขนส่ง (3) การใช้โดรนเพื่อการสนับสนุนภาคบริการ เช่น การขนส่งเวชภัณฑ์และอวัยวะในธุรกิจบริการสุขภาพ และการให้บริการโดรนเก็บภาพและวิดีโอเพื่อการประชาสัมพันธ์ การใช้โดรนเก็บข้อมูลในคลังสินค้า

ผอ.สนค. กล่าวทิ้งท้ายว่า การเตรียมพร้อมสำหรับการใช้โดรนเพื่อการขนส่งจะช่วยให้ผู้ประกอบการมีโอกาสทางการค้าที่มากขึ้นในอนาคต โดยภาครัฐและผู้ประกอบการอาจพิจารณาดำเนินการเตรียมการเพื่อรองรับกับแนวโน้มและการใช้ประโยชน์จากของโดรน อาทิ (1) พิจารณาปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการใช้โดรน ศึกษาการใช้โดรนเชิงพาณิชย์ และพิจารณาการใช้โดรนเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า (2) ส่งเสริมผู้ประกอบการให้ประยุกต์ใช้โดรนขนส่งในห่วงโซ่อุปทานอย่างเหมาะสมเพื่อลดต้นทุนพลังงานที่ใช้ในการขนส่งด้วยยานยนต์ รวมทั้งลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่มาจากการใช้พลังงานดังกล่าวและการจราจรจากยานยนต์บนถนน และ (3) สร้างเครือข่ายระหว่างธุรกิจโดรนกับธุรกิจอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงของผู้ให้บริการขนส่งด้วยโดรนในห่วงโซ่อุปทาน

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
กองนโยบายและยุทธศาสตร์การค้าสินค้าอุตสาหกรรมและธุรกิจบริการ

